

Menjava storitev

Ekonomsko ogledalo

UMAR

Številka 8–9/2007

str. 7

	I–VII, mio EUR, tekoče cene		Nominalne stopnje rasti, v %	Struktura, v %	
	2006	2007		I–VII 2006	I–VII 2007
Storitve (saldo)	481,7	733,3	-	-	-
Izvoz storitev	1.882,9	2.407,0	27,8	100,0	100,0
Transport	600,0	688,1	14,7	31,9	28,6
Potovanja	779,2	940,8	20,7	41,4	39,1
Ostale storitve ¹	503,7	778,1	54,5	26,8	32,3
Uvoz storitev	-1.401,2	-1.673,7	19,4	100,0	100,0
Transport	-332,2	-407,4	22,6	23,7	24,3
Potovanja	-425,0	-469,1	10,4	30,3	28,0
Ostale storitve ¹	-643,9	-797,3	23,8	46,0	47,6

Vir podatkov: BS, preračuni avtorice. Opomba: med ostale storitve sodijo komunikacijske, gradbene, zavarovalniške, finančne, računalniške in informacijske storitve, licence, patenti in avtorske pravice, ostale poslovne storitve, osebne, kulturne in rekreacijske storitve ter državne storitve.

Izvoz storitev se je v prvih sedmih mesecih letos močno povečal, gibanja pa znatno odstopajo od tistih v zadnjih nekaj letih. Po eni strani so odraz sprememb, do katerih prihaja v dinamiki in strukturi izvoza storitev, po drugi strani pa tudi sprememb v metodologiji spremljanja potovanj (gl. tudi str. 6). Po plačilnobilančnih podatkih se je izvoz storitev v primerjavi z istim obdobjem leta 2006 nominalno povečal za 27,8 %, kar je znatno več kot izvoz blaga (18,2 %) ali uvoz storitev (19,4 %). Posledično je bila prekinjena dolgoletna tendenca zniževanja deleža izvoza storitev v skupnem izvozu blaga in storitev, obenem pa se je presežek v menjavi storitev v obdobju januar–julij 2007 medletno povečal za kar 251,6 mio EUR. Znašal je več kot 730 mio EUR, kar je presegalo celoletne presežke v menjavi storitev pred letom 2005.

Med tremi glavnimi kategorijami storitev se je najbolj povečal izvoz ostalih storitev. Med njimi je bila dosežena izjemna rast izvoza storitev posredovanja (za 2,3-krat), za katere je sicer značilno, da vrednost njihovega izvoza po letih zelo variira. Pomembno povečanje so dosegle tudi finančne (za 68,3 %) in gradbene storitve (43,4 %) ter razne poslovne, profesionalne in tehnične storitve (41,5 %). Tudi storitve potovanj so dosegle visoke stopnje rasti izvoza, v primerjavi z njimi je zaostajal izvoz transportnih storitev, ki so bile v zadnjih nekaj letih najbolj dinamična kategorija izvoza storitev. Razlike v stopnjah rasti med tremi glavnimi kategorijami storitev so vplivale na znatne spremembe v strukturi izvoza storitev, kjer so ostale storitve z 32,3 % prvič presegle delež transportnih storitev. Hkrati je postala struktura storitvenega izvoza mnogo bolj uravnotežena (gl. tabelo).

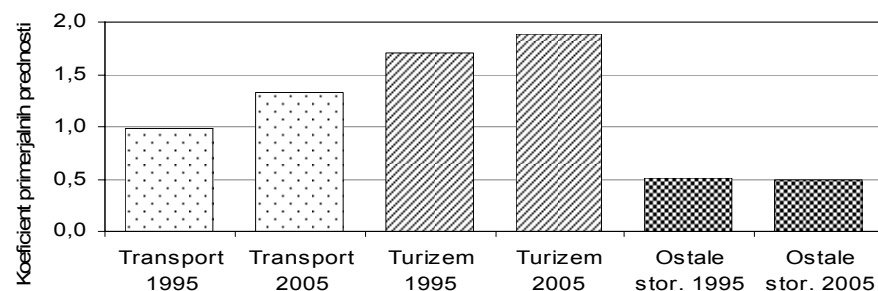
Tudi na strani uvoza so v prvih sedmih mesecih najhitrejšo medletno rast dosegle ostale storitve.

Med njimi so izstopale gradbene storitve (109,3-odstotna rast) in finančne storitve (67,7-odstotna rast). Pri prvih je to posledica intenzivne gradnje cestnega omrežja, pri drugih pa povečanega povpraševanja domačih podjetij po finančnih storitvah iz tujine. Rast uvoza transportnih storitev je le nekoliko zaostajala za rastjo uvoza ostalih storitev, pri storitvah potovanj pa je bila rast še precej nižja. Posledično se je delež ostalih storitev in transporta v strukturi uvoza storitev v prvih sedmih mesecih letos v primerjavi z istim obdobjem leta 2006 povečal, delež potovanj pa znižal (gl. tabelo).

Nadaljnji premik v smeri večjega deleža ostalih storitev v skupnem izvozu storitev je potreben, saj je delež teh storitev v EU 15 več kot 50-odstoten. Primerjava z EU je relevantna ne samo zaradi dejstva, ker je Slovenija njena članica, pač pa tudi zaradi tega, ker je EU za Slovenijo najpomembnejši trg za storitve (približno 75 % celotnega izvoza storitev). Hkrati je to zelo zahteven trg, kjer so prisotni najbolj konkurenčni ponudniki storitev in kjer se zato odražajo tudi spremembe v konkurenčni sposobnosti slovenskih ponudnikov storitev.

V obdobju 1995–2005 je Slovenija pri izvozu ostalih storitev povečala zaostanek za EU 15, medtem ko je hitreje povečevala izvoz transportnih storitev in potovanj. Skladno s tem so se spreminjali koeficienti primerjalnih prednosti (RCA; gl. opombo pod grafom) Slovenije v posameznih kategorijah storitev glede na EU 15. Slovenija je imela v letih 1995 in 2005 primerjalne prednosti pri storitvah potovanj (turizem), ki jih je v omenjenem obdobju še nekoliko izboljšala. Največ je v primerjavi z EU 15 pridobila pri transportu, medtem ko se je primerjalni zaostanek Slovenije na področju ostalih storitev v obdobju 1995–2005 rahlo povečal (gl. graf).

Graf: Koeficient primerjalnih prednosti* slovenskega izvoza storitev glede na EU 15, 1995 in 2005

Vir podatkov: Eurostat, izračuni avtorice. Opomba: *Koeficient primerjalnih prednosti (revealed comparative advantage - RCA) je izračunan kot delež storitve x v celotnem izvozu storitev posamezne države v primerjavi z deležem storitve x v celotnem izvozu skupine držav. Če je koeficient večji od 1, ima država primerjalne prednosti v izvozu storitev x glede na primerjalno skupino držav.